

Posudek

díplomové práce **Jana Voleského** na téma

„Vyživovací povinnost ve vztahu k nezletilému dítěti dle právní úpravy v České republice“

Předložená diplomová práce obsahuje celkem 72 výkladových stran včetně úvodu a závěru. Práce je systematicky rozčleněna do šesti kapitol a to standardním způsobem. V první kapitole se autor zabývá historickým vývojem úpravy vyživovací povinnosti, dále v kapitole druhé a dalších následují nejprve výklady obecné. Autor se nejprve vypořádává s pojmem výživného. Zde bych jen ke str. 16 dodala k druhému odstavci, že takto pojaté výživné jako určité plnění tvoří obsah právního vztahu, který vzniká z vyživovací povinnosti. Proto by měl autor uvážit to, co uvádí na str. 17, kde uvažuje o vztahu vyživovací povinnosti k rodičovské zodpovědnosti. Zatím v současném znění zákon o rodině jsou práva a povinnosti plynoucí ze vztahu rodičovské zodpovědnosti jsou uvedena v § 31 ZR, rozhodně mezi ně povinnost plnit výživné nespadá. Naopak, zákonnou vyživovací povinností je třeba rozumět vztah, který pro konkrétní případy má stanovené vždy subjekty oprávněného a povinného a jehož obsahem je povinnost plnění a nárok na toto plnění, které, jak správně autor uvádí, definováno jako výživné. Zákon o rodině tyto vztahy jasně oddělil, to proto, aby jakýmkoliv zásahy do výkonu rodičovské zodpovědnosti nebyla zasazena vyživovací povinnost k dítěti. V praktickém životě lze totiž počítat s tím, že zásahy ať už rozhodnutí soudu, či opatření jiných orgánů zasahujících do výkonu práv plynoucích z rodičovské zodpovědnosti nejsou ojedinělé, naopak, jejich frekvence je častá. Na str. 20 píše autor o způsobech plnění vyživovací povinnosti. Uvažuje zde i z hlediska praxe Nejvyššího soudu o tom, co je naturální plnění. Zajímalo by mne, jak by autor pohlížel na finanční vyjádření hodnoty naturálního plnění, např. jeden z rodičů bude ve své domácnosti celodenně pečovat o těžce postižené dítě. Bylo by možno hodnotit tuto jeho práci v komerční ceně? Anebo vůbec určité úkony, které rodič pro děti vykonává – praní, žehlení, vaření atd., kterými sice plní svou vyživovací povinnost, ale nazíráno komerčními cenami za tyto činnosti jde o poskytování velmi vysoce finančně oceňovaných služeb v komerční sféře.

Dále uvádím k 3.3 „Trvání a zánik vyživovací povinnosti“, ke str. 30, čtvrtý odstavec. Nejde přece o zrušení vyživovací povinnosti (i když se tomu tak v praxi říká, ale o zrušení povinnosti plnit výživné. Nakonec diplomant na str. 31 v druhém odstavci o tom píše, že se: „nemusí jednat o zánik definitivní“ (srov. druhý odstavec).

Kapitola čtvrtá se týká určování výše výživného, kde na stránce 47 se autor zabývá otázkou tzv. „spropitného“, k němuž již před mnoha lety se soudy snažily najít správný výklad, tj. zda toto spropitné a jak započítávat či nezapočítávat do příjmu povinného. Zajímalo by mě, k tomu by se mohl diplomant při obhajobě vyslovit, jakým způsobem lze prokázat, že povinný opravdu spropitné jako pravidelnou součást svých příjmů dostává?

Na velmi zajímavou problematiku narazil autor v uvedené čtvrté kapitole na str. 51, odstavec první. Klade tady otázku, zda je možno přihlížet k zabezpečení povinného ze strany jeho partnera, který má značné příjmy. Toto je otázka velmi sporná, zejména v případech, kdy nejde o manžele. Například povinná osoba bude žít v nesezdaném soužití s velmi zámožným partnerem, který ovšem ze zákona není povinen ji vyživovat. Jak by na tento příklad nahlížel autor diplomové práce?

Autor tu sice na str. 54 uvádí Nález ÚS 527/06, který v podstatě vyslovil názor, že by se k příjmům partnera byt' nesezdaného mělo přihlížet. Podle mě jde o názor, který by mohl znamenat svým způsobem precedens k uvažování o sblížení nesezdaných soužití a manželství. Takto nevím, zda je tento směr uvažování zcela vhodný? Diplomant by se i k této otázce mohl při obhajobě vyjádřit.

V kapitole páté pojednávající o realizaci práva na výživné připojil diplomant ad 5.9 realizace práva na výživné ve Velké Británii informaci o velmi zajímavé problematice, resp. úpravě o vzniku Child Support Agency, která přebírá pravomoci soudů a napomáhá k rychlejšímu a kvalitnějšímu vymáhání výživného. V této poměrně stručné informaci se diplomant zmiňuje též o tom, že rozhodnutí této organizace je umožněno přezkoumat, ale neuvádí kdo je oprávněn přezkoumávat rozhodnutí, což by pro čtenáře práce bylo jistě zajímavé.

S diplomantovými závěry de lege ferenda, které uvádí v kapitole šesté své práce lze souhlasit a uvítala jsem, že na str. 74 se zmínil též o problematice valorizace výživného, která např. již před více než 20 lety byla známa ve Francii (zmínila jsem se o této problematice v jednom ze svých článků). Osobně se domnívám, že valorizační klauzule uváděná v rozsudcích a umožněná inflační doložkou, vydávanou každoročně speciálním zákonem by velmi podstatně zjednodušila práci justičních orgánů.

Předložená diplomová práce vyčerpává celkem důkladně teoretickou i praktickou problematiku zkoumaného tématu. Z práce je zřejmé, že autor se důkladně na její napsání připravil studiem monografické i časopisecké literatury, právních předpisů a tolik potřebné judikatury. Zejména jsou pro čtenáře důležité nálezy ÚS a některá nejnovější usnesení krajských soudů či soudu nejvyššího.

K práci nemám již žádné další podstatné připomínky. Drobné formulační nedostatky není nutno uvádět.

Předložená práce je dobře napsána, autor pracuje samostatně pouze s uvedenou literaturou a judikaturou. Jeho závěry v podstatě odpovídají dosavadnímu vývoji této velmi živé problematiky. Během obhajoby by mohl autor práce též uvést svůj názor na to, zda by v práci popsána britská úprava vyhovovala též našim poměrům?

Vzhledem k tomu, že předložená práce splňuje požadavky kladené na práci diplomovou, hodnotím ji zcela pozitivně a doporučuji k ústní obhajobě při které necht' se autor vysloví k připomínkám uvedeným v posudku.

Předběžné hodnocení: výborně

V Praze 15. dubna 2012

Doc. JUDr. Senta Radvanová, CSc.
oponent diplomové práce